

Κίνδυνοι και Επαγγελματικές Ασθένειες στον Τομέα της Υγείας

Δρ. Αθανάσιος Αθανασίου
Σύμβουλος Ιατρός Εργασίας
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Περιεχόμενα

- Επαγγελματική ασθένεια
- Ταξινόμηση Βλαπτικών Παραγόντων στο Χώρο της Υγείας
- Βλαπτικοί Παράγοντες και Επιδράσεις στην Υγεία
- Πρόληψη Επαγγελματικών Ασθενειών

Επαγγελματική Ασθένεια

Επαγγελματική πάθηση ορίζεται ως «κάθε παθολογική κατάσταση ή διαταραχή της υγείας, εκτός της οφειλόμενης σε τραυματισμό, η οποία οφείλεται σε έκθεση σε παράγοντες άμεσα συνυφασμένους με την εργασία».

Είναι ασθένεια που συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική δραστηριότητα του επηρεαζόμενου προσώπου στην εργασία.

Προκαλείται συνήθως από μία αιτία χρονικά εξελισσόμενη και όχι βίαια, απότομη και στιγμιαία.

Γνωστοποιήσιμη Επαγγελματική Ασθένεια

- Είναι οποιαδήποτε ασθένεια η οποία έχει προσβάλει εργοδοτούμενο και αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο και περιλαμβάνεται στα Παραρτήματα των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Επαγγελματικών Ασθενειών) Κανονισμών του 2007.
- Οι Κανονισμοί αυτοί ενσωματώνουν τον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Επαγγελματικών της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003.
- Ο εξετάζοντας ιατρός και ο εργοδότης του παθόντα εργοδοτούμενου προσώπου έχει υποχρέωση να δηλώνει την επαγγελματική ασθένεια σε εγκεκριμένο έντυπο στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

Ευρωπαϊκός Κατάλογος Επαγγελματικών Ασθενειών

Περιλαμβάνει:

- Ασθένειες που προκαλούνται από χημικούς παράγοντες
- Ασθένειες του δέρματος από διάφορες ουσίες και παράγοντες
- Ασθένειες που προκαλούνται από την εισπνοή ουσιών και παραγόντων
- Λοιμώδεις και παρασιτικές ασθένειες
- Ασθένειες που προκαλούνται από φυσικούς παράγοντες

Γνωστοποιήσιμες λοιμώδεις και παρασιτικές ασθένειες

401 Λοιμώδεις ή παρασιτικές ασθένειες που μεταδίδονται στον άνθρωπο από ζώα ή από πτώματα ζώων

402 Τέτανος

403 Βρουκέλλωση

404 Ιογενής ηπατίτιδα

405 Φυματίωση

406 Αμοιβάδωση

407 Άλλες λοιμώδεις ασθένειες που προσβάλλουν το προσωπικό το οποίο ασχολείται με την πρόληψη, την περίθαλψη, την παροχή κατ' οίκον βοήθειας και άλλες ανάλογες δραστηριότητες από τις οποίες υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης

Ο κλάδος της Υγείας απασχολεί μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού μιας χώρας και αποτελεί σημαντικό τομέα της οικονομικής δραστηριότητας.

Η ιδιομορφία της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και η άμεση σχέση με βιολογικούς κινδύνους λόγω της φύσης της εργασίας, αλλά και με το σύνολο των βλαπτικών παραγόντων που είναι δυνατόν να υπάρχουν στο εργασιακό περιβάλλον, καθιστά το ενδιαφέρον για την υγεία και ασφάλεια των υγειονομικών εργαζομένων ζήτημα άμεσης προτεραιότητας.

Η επίδραση αυτών των παραγόντων στην υγεία των υγειονομικών εργαζομένων, έχει έμμεσα σοβαρές συνέπειες στην υγεία και τη ζωή των πολιτών της χώρας μας, που αναζητούν υγειονομικές υπηρεσίες.

Χώροι Εργασίας στον Τομέα της Υγείας

- Εξωτερικά ιατρεία
- Θάλαμοι κλινικών
- Αίθουσες χειρουργείων
- Εργαστήρια
- Διαγνωστικές υπηρεσίες
- Γραφεία
- Φαρμακεία
- Νεκροτομεία
- Τμήμα διαχείρισης λυμάτων και αποβλήτων
- Τεχνικές υπηρεσίες

Επαγγελματικοί Βλαπτικοί Παράγοντες στο Χώρο της Υγείας

Ως επαγγελματικός βλαπτικός παράγοντας ορίζεται οποιοσδήποτε:

- φυσικός,
- χημικός,
- βιολογικός,
- εργονομικός,
- οργανωτικός,
- ψυχολογικός,
- κοινωνικός ή άλλος παράγοντας

ο οποίος είναι παρόν στο χώρο εργασίας, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία του εργαζόμενου

Επαγγελματικοί Κίνδυνοι

Γενικοί Κίνδυνοι:

- ποιότητα εσωτερικού αέρα
- συστήματα κλιματισμού
- φωτοτυπικά μηχανήματα
- οθόνες οπτικής απεικόνισης
- συνθετικά επίπλων γραφείου
- μονωτικά υλικά
- σκόνες
- φωτισμός
- ηλεκτρικό ρεύμα
- φάρμακα
- ιατρικά απόβλητα νοσοκομείων

Επαγγελματικοί Κίνδυνοι

Ειδικοί Κίνδυνοι:

- Βιολογικοί
- Χημικοί
- Φυσικοί
- Διάφοροι άλλοι παράγοντες (εργονομικοί, χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, στρες, ωράρια εργασίας, αλλεργιογόνοι παράγοντες)

Βιολογικοί Παράγοντες

Επείγοντα/ΜΕΘ, εξωτερικά ιατρεία, θάλαμοι ασθενών, χειρουργεία, εργαστήρια, νεκροτομείο, τμήματα διαχείρισης αποβλήτων, τμήματα αποστείρωσης, κουζίνα

- Αιματογενώς μεταδιδόμενα νοσήματα όπως Ηπατίτιδα Β και C, ο ιός της επίκτητης ανοσοανεπάρκειας HIV
- Αερογενώς μεταδιδόμενα νοσήματα όπως ο ιός της γρίπης, η φυματίωση, η άτυπη πνευμονία SARS, η μηνιγγίτιδα
- Δερματικές λοιμώξεις και η Ηπατίτιδα Α αποτελούν πρόβλημα για τους εργαζόμενους στον τομέα της καθαριότητας

Αιχμηρά Αντικείμενα

- Εφαρμογή των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρόληψη των Τραυματισμών από Αιχμηρά Αντικείμενα στο Νοσοκομειακό Τομέα και Ευρύτερα στον Τομέα Παροχής Φροντίδας Υγείας) Κανονισμών του 2014.
- Οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν τις διαδικασίες για την πρόληψη τραυματισμών από αιχμηρά αντικείμενα (βασικές προφυλάξεις, διαδικασίες διάθεσης των αιχμηρών αντικειμένων, ενημέρωση και κατάρτιση, αναφορά και παρακολούθηση των συμβάντων, μηχανισμοί αντίδρασης, εμβολιασμός).
- Σκοπός είναι η πρόληψη των τραυματισμών από κάθε είδους αιχμηρό αντικείμενο και η επίτευξη του ασφαλέστερου εργασιακού περιβάλλοντος.

Πηγές Χημικού Κινδύνου

- Εισπνεόμενα αναισθητικά
- Χημειοθεραπευτικά-αντικαρκινικά φάρμακα
- Χημικές ενώσεις που χρησιμοποιούνται στην αποστείρωση-απολύμανση
- Χημικές ενώσεις που χρησιμοποιούνται στα εργαστήρια

Αναισθητικά Αέρια

- Πρωτοξείδιο του αζώτου (N_2O)
- Αλογενή (φθορίου-χλωρίου) των Αλειφατικών Υδρογονανθράκων

Μείγμα Αναισθητικών

- 40-60% N_2O
- 4-5 % αλογονοπαράγωγα
- οξυγόνο

Τοξικολογικά Χαρακτηριστικά N₂O

- Διαλύεται ελάχιστα στο αίμα και στους ιστούς
- Μεταβολίζεται ελαχιστότατα
- Αποβάλεται από τους πνεύμονες και τα ούρα (ελάχιστη ποσότητα)
- Δεν συσσωρεύεται στους ιστούς
- Μετατρέπεται (πιθανά) σε καρκινογόνο ουσία
- Δημιουργεί ελεύθερες ρίζες
- Επιδρά στο μεταβολισμό της βιταμίνης B12

Επιδράσεις στην Υγεία

- Μείωση της λειτουργίας του μυελού των οστών
- Μείωση της σπερματογένεσης
- Αναιμία μεγαλοβλαστική
- Πολυνευρίτιδα
- Καρκινογένεση
- Τερατογένεση
- Εμβρυοτοξικό
- Συγγενείς ανωμαλίες σε εργαζόμενους έγκυες γυναίκες
- Αυξάνεται η συχνότητα αποβολών

Αλογονοπαράγωγα

Χαρακτηριστικά:

- Συμπεριφέρονται σαν οργανικοί διαλύτες
- Μεταβολίζονται στο Ήπαρ
- Αποβάλλονται: πνεύμονες, ούρα

Επιδράσεις στην Υγεία:

- Ηπατοτοξικά
- Νεφροτοξικά
- Κ.Ν.Σ.
- Καρδιαγγειακό σύστημα
- Καρκινογένεση

Επιδράσεις στην Υγεία

ΚΝΣ :

- Αρχικά ευφορία και αίσθημα μέθης.
- Στη συνέχεια συχνές κεφαλαλγίες, αίσθημα ζάλης, εμβοές, ιλίγγους, ναυτία, ελάττωση της προσοχής, ελάττωση συγκέντρωσης, ελάττωση μνήμης, αϋπνίες, άγχος, ερεθιστικότητα, κατάθλιψη, υπνηλία, συναισθηματική αστάθεια, ελάττωση της Libido, παραισθήσεις, καταστολή ή και απώλεια συνείδησης.

Καρδιαγγειακό σύστημα: Υπόταση, ευαισθητοποίηση στις κατεχολαμίνες, άμεση καταστολή του μυοκαρδίου, αρρυθμίες, ανακοπή.

Ήπαρ: Τοξική ηπατίτιδα, λιπώδη εκφύλιση του ήπατος.

Νεφρά: νεφρική νέκρωση

- Αλδεΰδες (γλουταραλδεΰδη) για την αποστείρωση ευαίσθητων εργαλείων- είναι έντονα ερεθιστική για τους ρινικούς και οφθαλμικούς βλεννογόνους και ελαφρώς ερεθιστική για το δέρμα με πιθανές εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης.
- Φορμαλδεΰδη ως συντηρητικό ιστών σε παθολογοανατομικά εργαστήρια, σε κέντρα αιμοδιάλυσης και στην αποστείρωση απολύμανση – προκαλεί ερεθισμό και αλλεργικές αντιδράσεις στο δέρμα και στο αναπνευστικό ενώ θεωρείτε ύποπτη για καρκίνο του ρινικού βλεννογόνου
- Οξείδιο του αιθυλενίου ως παράγοντας αποστείρωσης υλικών και εργαλείων που δεν μπορούν να αποστειρωθούν σε υψηλές θερμοκρασίες – προκαλεί οξείες επιδράσεις ερεθισμό των οφθαλμών των βλεννογόνων και του ανώτερου αναπνευστικού και χρόνιες επιδράσεις, δερματίτιδα, καταρράκτη και είναι καρκινογόνο

Πρόληψη

- Πληροφόρηση του προσωπικού
- Περιβαλλοντικές μετρήσεις
- Αντικατάσταση με άλλο λιγότερο επικίνδυνο
- Απορροφητήρες (τοπικά)
- Καλός αερισμός
- Ατομικά μέσα προστασίας (γάντια-μάσκα)
- Να μην χρησιμοποιείται παρουσία χλωρίου δημιουργείται δυχλωρομεθυλ-αιθέρας)

Κίνδυνοι από τα κυτταροστατικά φάρμακα

- Οξεία συμπτώματα: ναυτία, εξανθήματα
- Διαταραχές του κύκλου σε γυναίκες 30- 45 ετών
- Αυτόματες αποβολές και εμβρυικές ανωμαλίες
- Υπογονιμότητα
- Χρωμοσωμιακές βλάβες

Η έρευνα και η εμπειρία υποδηλώνουν ότι είναι δυνατή η πρόληψη της έκθεσης των εργαζομένων σε χημειοθεραπευτικούς παράγοντες με τα κατάλληλα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας κατά τη προετοιμασία και χρήση τους

Οξέα-Βάσεις-Άλατα-Διαλύτες-Αλκοόλες στα Εργαστήρια

- Ερεθισμό
Δέρμα
Οφθαλμοί,
Αναπνευστικό σύστημα)
- Κ.Ν.Σ. (Γενικά συμπτώματα)
Πονοκέφαλος, ασθένεια, ιλίγγους
- Μεθυλική αλκοόλη
Τοξική επίδραση στο οπτικό νεύρο
(τύφλωση), ακουστικό νεύρο

Φυσικοί Παράγοντες

- Ιοντίζουσα ακτινοβολία
- Υπεριώδεις ακτινοβολίες
- Ραδιοσυχνότητες και ακτινοβολίες μικροκυμάτων
- Laser ακτινοβολίες
- Μικροκλιματικές συνθήκες
- Θόρυβος
- Υπέρηχοι

Ιοντίζουσες Ακτινοβολίες

Η διαδικασία ιοντισμού μπορεί να προκαλέσει βλάβη στο DNA. Εάν η βλάβη αυτή δεν αποκατασταθεί επαρκώς, μπορεί να οδηγήσει

- στον θάνατο (αιτιοκρατικά αποτελέσματα, deterministics)
- ή σε διαταραχές των κυττάρων (πιθανολογικά αποτελέσματα, stochastic).

Ιοντίζουσες Ακτινοβολίες

Αιτιοκρατικά αποτελέσματα, deterministic.

Στην περίπτωση αυτή, εάν ο αριθμός των νεκρών κυττάρων είναι αρκετά υψηλός μπορεί να εμφανιστεί μια σοβαρή λειτουργική βλάβη, κλινικά εμφανής σε ένα όργανο ή έναν ιστό.

- Η έκθεση ολόκληρου του σώματος προκαλεί μη αντιστρεπτές βλάβες διαφόρων ιστών, ιδιαίτερα αυτών με υψηλό κυτταρικό πολλαπλασιασμό (μυελός των οστών και οι βλεννογόνοι του πεπτικού).
- Η ακτινοβολία ολόκληρου του σώματος με χαμηλές δόσεις προκαλεί πρόωρη γήρανση, μείωση του μέσου όρου ζωής των εκτεθειμένων, διαταραχές του δέρματος, των αναπαραγωγικών οργάνων, του μυελού των οστών και του κρυσταλλοειδούς φακού.
- Η τμηματική ακτινοβολία υψηλών δόσεων έχει επιπτώσεις κυρίως στο δέρμα (ερύθημα, φουσαλίδες, απολέπιση, σχηματισμό ελκών) και στα όργανα αναπαραγωγής (προσωρινή ή και οριστική στειρότητα).

Ιοντίζουσες Ακτινοβολίες

Πιθανολογικά αποτελέσματα (stochastics). Στη περίπτωση αυτή, το τροποποιημένο κύτταρο είναι ακόμα ικανό να αναπαραχθεί και αυτό μπορεί να οδηγήσει μετά από μια λανθάνουσα περίοδο διάφορης διάρκειας, σε

- μια νεοπλασματική κατάσταση, στην περίπτωση ενός σωματικού κυττάρου (κυρίως λευχαιμίες και καρκίνο του δέρματος, αλλά και αύξηση του καρκίνου του θυρεοειδή των οστών και του μαστού).
- ή σε κληρονομικές βλάβες, στην περίπτωση ενός σπερματικού κυττάρου (γονιδιακές μεταλλάξεις και χρωμοσωματικές διαταραχές). Εάν το έμβρυο εκτεθεί κατά τη διάρκεια της ενδομήτριας ζωής μπορεί να προκληθεί θάνατος, δυσμορφίες και διαταραχές της ανάπτυξης, διανοητική καθυστέρηση, κακοήθεις όγκοι και κληρονομικές διαταραχές.

Ραδιοσυχνότητες και ακτινοβολίες μικροκυμάτων (MRI)

Τα κύρια βιολογικά αποτελέσματά τους εξαρτώνται από τη θερμική επίδραση και περιλαμβάνουν τον κρυσταλλοειδή φακό και τους όρχεις.

- Ο κρυσταλλοειδής μπορεί να παρουσιάσει καταρράκτη.
- Οι γοναδικές διαταραχές μπορεί να οδηγήσουν σε στειρότητα, η οποία είναι αναστρέψιμη και για την οποία δεν συμφωνούν όλοι οι ερευνητές.

Μεταξύ των μη-θερμικών αποτελεσμάτων είναι:

- καταστάσεις που χαρακτηρίζονται από αδυναμία, κούραση, αϋπνία, βραδυκαρδία και υπόταση.
- επιπτώσεις στο αιμοποιητικό (μείωση των ερυθροκυττάρων, τάση λεμφοκυττάρωσης και ηωσινοφιλίας) και στο ενδοκρινολογικό σύστημα (θυρεοειδή, υπόφυση και επινεφρίδια).

Υπεριώδεις ακτινοβολίες

Οι υπεριώδεις ακτινοβολίες χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες της αποστείρωσης (μικροβιοκτόνοι λαμπτήρες) και για διαγνωστικούς (φασματόμετρα, φθορισμόμετρα) και θεραπευτικούς σκοπούς (κυρίως σε δερματολογικές παθήσεις, φωτοθεραπεία στο νεογνικό ίκτερο, οδοντιατρική).

Οι ακτινοβολίες αυτές είναι μικρού μήκους κύματος και έχουν μικρή δύναμη διείσδυσης στα βιολογικά υλικά (δέκατα του χιλιοστού). Οι επιπτώσεις της έκθεσης εντοπίζονται κυρίως στο δέρμα και τα μάτια με τη μορφή οξείας ή χρόνιας βλάβης.

- Στο δέρμα μπορούν να προκαλέσουν ερύθημα και διαταραχές της δερματική χροιάς. Στην περίπτωση έντονης και παρατεταμένης έκθεσης μπορούν να έχουν καρκινογόνο επίπτωση, με την εμφάνιση βασικοκυτταρικού καρκίνου, ακανθοκυτταρικού καρκίνου και κακοήθους μελανώματος.
- Στα μάτια μπορούν να προκαλέσουν επιπεφυκίτιδα και κερατίτιδα. Μπορούν να φθάσουν ($> 295 \text{ nm}$) πέρα από τον κερατοειδή χιτώνα, μέχρι τον κρυσταλλοειδή φακό και να προκαλέσουν καταρράκτη.

Laser

Οι βλάβες που μπορούν να εμφανιστούν μετά από την έκθεση στις ακτινοβολίες laser οφείλονται στη θερμική επίδραση και αφορούν κυρίως τα μάτια και το δέρμα.

Οι επιπτώσεις στα μάτια εξαρτώνται από το μήκος κύματος της ακτινοβολίας:

- οι ακτινοβολίες του ορατού φάσματος απορροφώνται εκλεκτικά από το μελαγχρωματικό επιθήλιο του αμφιβληστροειδή και μπορούν να οδηγήσουν στα αμφιβληστροειδικά ή χοριοειδή εγκαύματα.
- οι υπέρυθρες και υπεριώδεις ακτινοβολίες απορροφώνται από τον κερατοειδή, το φακό και το υαλοειδές σώμα και μπορούν να προκαλέσουν αμαυρώσεις (σκοτώματα).

Στο δέρμα οι βλάβες κυμαίνονται από ένα απλό ερύθημα και φυσαλίδες έως την απανθράκωση του ιστού.

Πρόληψη

Ιονίζουσα ακτινοβολία:

- Χρήση τεχνολογικού εξοπλισμού με βάση τις αρχές ακτινοπροστασίας (τεχνική πρόληψη και απομόνωση των πηγών)
- Εφαρμογή θεσμοθετημένων ορίων έκθεσης και παρακολούθηση της δόσης με ατομικά δοσίμετρα

Μη ιονίζουσα ακτινοβολία:

- Ύπαρξη προδιαγραφών ασφάλειας και αυστηρών διαδικασιών ασφαλούς χρήσης στις συσκευές
- Χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Σε κάθε περίπτωση εκπαίδευση του προσωπικού και ιατρικές εξετάσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα

Ψυχοκοινωνικοί Παράγοντες Κινδύνου

Εργασιακό Στρες

- Ορίζεται ως στρες η αδυναμία του ανθρώπινου οργανισμού, σε φυσιολογικό και ψυχολογικό επίπεδο, να ανταποκριθεί σε ένα πιεστικό εξωτερικό ερέθισμα.
- Παρουσιάζεται όταν οι απαιτήσεις που οφείλονται σε παράγοντες στην εργασία (ερέθισμα) ξεπερνούν την ικανότητα αντιμετώπισης ή ελέγχου της κατάστασης.
- Το επαγγελματικό στρες εκφράζει μια ανισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις του εργασιακού περιβάλλοντος και την ικανότητα του εργαζόμενου να ανταποκριθεί σε αυτές. Δυσαρμονία στην οποία βρίσκεται το άτομο με την εργασία του.
- Οι αντιδράσεις του οργανισμού σε πιεστικές καταστάσεις έχουν φυσιολογικές παραμέτρους (π.χ. ορμονικές μεταβολές, μεταβολές της αρτηριακής πίεσης), αλλά και ψυχολογικές παραμέτρους (π.χ. ευερεθιστότητα, έλλειψη ενδιαφέροντος για τη ζωή).

Συμπτώματα που Συνδέονται με το Στρες

- Σωματικά συμπτώματα (πονοκέφαλοι, ξηροστομία, εφιδρώσεις, μυϊκοί πόνοι, κόπωση, δυσπεψία, κοιλιακοί πόνοι, διάρροια, ανορεξία, εφιδρώσεις κ.λ.π).
- Ψυχολογικές εκδηλώσεις (ευερεθιστότητα, έλλειψη ενδιαφέροντος για τη ζωή, αρρωστοφοβία, αίσθημα αποτυχίας, φόβος για το μέλλον, δυσκολίες στη συγκέντρωση, κλειστοφοβία).
- Συμπεριφορικές εκδηλώσεις (αποφυγή της εργασίας, αυξημένη κατανάλωση ουσιών, επιθετικότητα προς τους συναδέλφους, βουλιμία ή ανορεξία, απουσίες από την εργασία, ροπή προς τα ατυχήματα).

Σύνδρομο Burnout

- Το σύνδρομο χαρακτηρίζεται από γρήγορη κατανάλωση των ενεργειακών ψυχοσωματικών αποθεμάτων και μείωση των επαγγελματικών επιδόσεων.
- Είναι ένα σύνδρομο συγκινησιακής-συναισθηματικής εξάντλησης που χαρακτηρίζεται από συναισθήματα «ανικανοποίητου» και επαγγελματικής ανικανότητας, επιπλέον από παθητική και αποπροσωποποιημένη στάση απέναντι στους άλλους.
- Το άτομο αισθάνεται κενό από συναισθηματικές και προσωπικές εφεδρείες- δυνάμεις που το είχαν οδηγήσει και στηρίξει στην επαγγελματική επιλογή και ότι δεν έχει πια τίποτα να προσφέρει με αποτέλεσμα να αδυνατεί να εξασκήσει τα επαγγελματικά του καθήκοντα.

Εργασία σε Βάρδιες – Νυκτερινή Εργασία

- Η εργασία σε βάρδιες που περιλαμβάνει την νυκτερινή βάρδια, προκαλεί αποσυντονισμό των κιρκαδιανών ρυθμών με ψυχοσωματικές επιπτώσεις και βλαπτικά βραχυχρόνια και μακροχρόνια αποτελέσματα στην υγεία.
- Η νυκτερινή εργασία μπορεί να μεταβάλλει τις φυσιολογικές απαντήσεις του άξονα υποθαλάμου- υπόφυσης-επινεφριδίων, την ψυχοσωματική ισορροπία του εργαζομένου και συνεπώς την υγεία του.
- Συνέπειες στην κοινωνική ζωή. Ο εργαζόμενος αναγκάζεται να υποστεί τις δυσμενείς επιπτώσεις της ελάττωσης των επαφών με την οικογένεια και την κοινωνία, οι οποίες συχνά επιδεινώνουν την ψυχολογική επιβάρυνση της νυκτερινής εργασίας.

Εργασία σε Βάρδιες – Νυκτερινή Εργασία

Οι εργαζόμενοι σε βάρδιες διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο για:

- Όλες τις αιτίες θνησιμότητας (Nurses Health Study)
- Γαστρεντερικές παθήσεις (έλκη στομάχου ↑4πλάσια)
- Καρκίνο (του μαστού*, ορθού, κόλου)
- Ινσουλινοάντοχο μεταβολικό σύνδρομο (↑ Α.Π., σακχαρώδης διαβήτης, παχυσαρκία, ↑ λιπιδίων)
- Στεφανιαία νόσο (Nurses Health Study)
- Ισχαιμική καρδιοπάθεια (Σχετικός Κίνδυνος από 0.64-2.0**)

Εργονομία και Μυοσκελετικές Παθήσεις

- Τα προβλήματα υγείας που σχετίζονται με προβλήματα στη ράχη πλήττουν το ένα τρίτο των εργαζομένων του τομέα της υγείας/φροντίδας και έχουν τεράστιες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες.
- Οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας εκτίθενται σε επώδυνες θέσεις, σε διακίνηση φορτίων και διακίνηση ασθενών.
- Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη σωματική καταπόνηση των εργαζομένων (συχνές και επαναλαμβανόμενες κινήσεις, χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, στατική εργασία ή παρατεταμένη παραμονή του σώματος σε συγκεκριμένη εργασία μπορούν να οδηγήσουν σε παθήσεις της οσφυϊκής χώρας της σπονδυλικής στήλης καθώς και παθήσεις των άνω άκρων.

Αλλεργιογόνοι Παράγοντες

- Στο νοσοκομειακό περιβάλλον υπάρχουν πολλοί παράγοντες ικανοί να προκαλέσουν παθολογικές εκδηλώσεις αλλεργικού τύπου.
- Οι κύριοι αλλεργιογόνοι παράγοντες που προσδιορίζονται στο νοσοκομειακό περιβάλλον είναι χημικοί (απορρυπαντικές και απολυμαντικές ουσίες, φάρμακα, γάντια συνθετικού ελαστικού) και ζωικοί ή φυτικοί (παράγωγα των πειραματόζων, ακάρεα, latex).
- Η πιο κοινή εκδήλωση αυτού του τύπου είναι η δερματίτιδα εξ επαφής (ερεθιστική και αλλεργική) η οποία εντοπίζεται συχνότερα στα χέρια, τους καρπούς και τα αντιβράχια. Μεταξύ των φαρμάκων που μπορούν να προκαλέσουν δερματίτιδα εξ επαφής είναι μερικά αντιβιοτικά όπως οι β-λακτάμες, η χλωραμφαινικόλη ή η νεομυκίνη.

Αλλεργιογόνοι Παράγοντες

Δερματίτιδα εξ επαφής μπορεί επίσης να προκληθεί από τη χρήση γαντιών από συνθετικό ελαστικό ή πλαστικό. Τα γάντια αντιπροσωπεύουν σήμερα τον σημαντικότερο παράγοντα κινδύνου αλλεργικών εκδηλώσεων στο νοσοκομειακό περιβάλλον, επειδή χρησιμοποιούνται ευρέως και έχουν ισχυρή αλλεργιογόνο ικανότητα. Η κλινική εικόνα που προκαλείται από την ευαισθητοποίηση από latex ποικίλει. Μπορεί να χαρακτηρίζεται από τοπικές εκδηλώσεις ως δερματίτιδα εξ επαφής ή από συστηματικές εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν το δέρμα και τους βλεννογόνους (γενικευμένη κνίδωση, αγγειονευρωτικό οίδημα, οίδημα λάρυγγα με σοβαρή αναπνευστική δυσχέρεια), το αναπνευστικό σύστημα (άσθμα και ρινίτιδα), τα μάτια (επιπεφυκίτιδα), μέχρι την εικόνα αναφυλακτικού shock.

Αλλεργιογόνοι Παράγοντες

Τα τελευταία έτη έχει παρατηρηθεί μια αυξανόμενη επίπτωση στο αναπνευστικό σύστημα (ασθματικές εκδηλώσεις) και στην εμφάνιση συστηματικών εκδηλώσεων (κνίδωση και αναφυλακτικό shock). Ένας επιπλέον παράγοντας κινδύνου άσθματος και ρινίτιδας - κυρίως για το βοηθητικό προσωπικό - αντιπροσωπεύεται από τα ακάρεα της σκόνης, η συγκέντρωση των οποίων μπορεί να αυξηθεί στα κλινοσκεπάσματα.

Πρόληψη Επαγγελματικών Ασθενειών

- Οργάνωση υπηρεσιών υγιεινής της εργασίας στο χώρο του νοσοκομείου (εσωτερικές υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου, παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών από εξωτερικές υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου).
- Ο Θεσμός του λειτουργού ασφάλειας και η λειτουργία επιτροπών υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας με την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων (αντιπρόσωποι ασφάλειας).
- Επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων με το θεσμό του ιατρού εργασίας.
- Εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας.

Πρόληψη Επαγγελματικών Ασθενειών

Το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας περιλαμβάνει:

- Την εφαρμογή πολιτικής για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία.
- Την υιοθέτησή και εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών (βασικές διαδικασίες ασφάλειας).
- Την γραπτή εκτίμηση των επαγγελματικών κινδύνων σε κάθε θέση εργασίας και τον καθορισμό των μέτρων.
- Την εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου και εσωτερικών επιθεωρήσεων.
- Την υλοποίηση προγράμματος διορθωτικών ενεργειών προς τη κατεύθυνση της συνεχούς βελτίωσης.
- Την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων και στην ενημέρωση και εκπαίδευση του σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

**Ευχαριστώ
για την προσοχή σας**